

# ลัทธิขงจื้อ

กับ

## การรักษาพันธ์มิให้สูญ

มีผู้เขียน เรื่อง ลัทธิขงจื้อและการ รักษาพันธ์  
ของมนตรี ในบางกอก ไคมส์ ข้าพเจ้าเห็น  
ประโยชน์ จึงขอให้ผู้ อื่นช่วยรวบรวม ไทย  
ข้าพเจ้าตรวจแก้เพิ่มเติมบ้าง ทั้งต่อไป

ชีวิตของกวางตัวผู้แย่งออกเป็นยุคสำคัญ  
ต่าง ๆ คือ บุคคลิกเขา, เขาอ่อนช้อน — และ  
บุคคลิกพันธ์กับตัวเมียซึ่งทั้งต้น เมื่อก่อนใหม่ ออก  
งามเต็มที่แล้ว.

เขาเก่าหลกใน ลูกหนาวใน ระหว่างปลาย  
เดือนมกราคมถึงต้นเดือนเมษายน. พอเขา  
เก่าหลกเขาใหม่ก็ขึ้นมาแทนที่ที่เดียว. เขาที่  
แรกช้อนอ่อนนุ่ม ทั้งนั้นกวางตัวผู้จึงต้องช้อน  
เร้น หากินในป่า ที่ไม่ทึบไป ด้วยกิ่งและ เถาไม้  
เป็นอันคราวละละทางของขนนิก โดยเหตุ  
นี้กวางจึง หายาก และ ช้อนตัว มาก ในระหว่าง  
เวลาทุกถั่ว.

ตกลงเดือนตุลาคมเขาก่อนเต็มที่ ทำให้  
กวางองอาจว่าเร็งขึ้น กวางตัวผู้ทั้งต้นหาก  
และ ใช้เขาใหม่เอี่ยมเป็นอาวุธ สำหรับแย่งตัว  
เมีย. ภายในเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน  
กวาง ตัวเมียคลอดลูก เลี้ยงลูก จนโต. ใน  
ระหว่างนั้นเป็นบุคคลิกเขา กวางตัวผู้สละจาก  
ตัวเมียเมื่อเขาเก่าถึงต้นกลอน.

กวางมีสัตว์อยู่สามจำพวกคือ มนุษย์,  
เสือและหมาใน หมาในเป็นหมาป่ามีขรรค์...  
ซาคิลคล้ายกับหมาป่าซอก ลัทธิขงจื้อเป็น  
สัตว์สำคัญที่สุดของกวาง มีตัวอย่างซุกเจ  
สองเรื่องก็จะนำมาเล่า

เมื่อ พ. ศ. ๒๕๐๕ ที่ช่องทะ โท มณฑล  
นครราชสีมา กวางตัวหนึ่งเขาอ่อนช้อนยาว  
ประมาณได้หกนิ้วถูกฝูงหมาในไล่กัดกินเข้าไป  
ในหมู่คนงาน ซึ่งกำลังทำงานทึบหินสำหรับ



พ.ศ. ๒๔๗๐

### สัตว์ป่ากับรักษาพันธุ์มิให้สูญ

ทำถนน. กวางตัวนั้นคา ขอกและมีแผลตามตัว  
หลายแห่ง เนื้อย่างแห้งแหว่งเป็นรอยพัน  
หมาในกัด เนื้อที่เหลือขยวมเข้าอยู่และเน่า  
ภายในสองสามชั่วโมง นี่เป็นข้อพิศจน์ให้  
เห็นว่ากวาง ตัวนั้นถูกฝัง หมาในได้ กัดอยู่ ถึง  
สามวันสามคืน

ในเร็ว ๆ นี้ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ.

๒๔๗๐ กวางตัวหนึ่งได้ ถูกยิงที่ถนนสายที่ ๓  
ถ้าอย่างเขียงราย เขาขาวราว ๑ ฟุต ซึ่งพ่อค้า  
จีนได้ ซื้อไว้ สำหรับทำยา เป็น ราคา ๕๕ บาท  
กวางตัวนั้น คา ขอก ข้างหนึ่ง และเนื้อสีข้างหวั  
สองสามแห่ง กวางนั้นคงจะถูกไล่ก็มาตลอด  
คืนตลอดวันแล้วเป็นอย่างดี.

อาศัยเหตุผลเหล่านี้ เราท่านคงจะทำ  
นายจัดการ หากิน ของ สุนัข ทรทก ชนิดใน  
ไทยแผ่นดินนี้ ชั้นแรกก็คอกก็สัตว์ ที่เป็นอาหาร  
ให้คาขอกก่อน แล้วจึงไล่ก็กินในเวลาที่มี  
ชีวิตอยู่ การที่กวางสามารถดำรงชีพอยู่ได้  
ถึงสามวันสามคืน ใน เวลาที่ถูกไล่ก็กิน เป็นสิ่งที่  
น่าพิศวง แต่การที่เนื้อเน่า โขยรวกเร็วเมื่อ  
กวางตายแล้ว และการที่เรารู้สึกกระหายที่  
จะกำจัดหมาในและสัตว์ร้ายจำพวกหมาในให้  
หมดสิ้นนั้น ไม่ควรเป็นสิ่งน่าพิศวงเลย.

กวางที่ถูกเสือกิน ถ้าจะเทียบก็ขี้แห้งและ

สัตว์เล็กๆ ที่เป็นอาหารเสือกก็เป็นส่วนน้อยมาก.  
ข้าพเจ้าได้ทราบว่าเสือกได้จับกวาง ไม่รอ  
คอยครุขเอาเป็นแห่งหนึ่ง, นี้ก็เพราะกรรม-  
ชาติสร้างให้เสือกมันแรง เพื่อกินให้  
สัตว์หรือแม่มนุษย์ทราบถึงอันตรายที่รอคอยอยู่  
ไว้แต่ไกล อีกประการหนึ่ง กวางมีกรรมชาติ  
ที่วงทวนลม จึงไล่ก็กินง่ายแลเร็ว.

ส่วนอันตรายของกวางตัวมีมนุษย์ ถ้า  
จะเทียบก็สัตว์อื่น ๆ ของกวางแล้ว ภายในปี  
หนึ่ง ๆ ก็เพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น ภายใน  
วงเนื้อ ๓๐๐ กิโลกรัม ซึ่งแบ่งเป็นเนื้อที่สา  
หรับเป็น เชตต์ ยาน เรือนคน สัตว์ ส่วน ใน ไร่  
และเป็นป่ากวางอาศัยทำสืบส่วนในไร่ ไร่  
กว่ากวางถูกคนประหารไม่เกินสี่หกตัว.

กวางใน ประเทศ เราเป็น สัตว์ ที่ หากินใน  
เวลากลางวัน เวลากลางวันมักกินธัญและ ไม่  
ไคว่มีคนพบ กวางออกหากินเวลาพลบ ท้อง  
เทียวไปกิน ไกลบ้าน เรือนคน แล้วกลับไป  
หากินที่นอนเมื่อใกล้รุ่ง การที่กวางต้อง  
กระทำเช่นนั้น ย่อมเข้าใจได้ ไคว่ง่ายไม่ต้อง  
อธิบายอีก.

ในป่าแห่งหนึ่งมีถนนผ่านกลาง ถนน  
นั้น จำเพาะแบ่ง อาณาเขต ที่อยู่ สัตว์ป่า และ  
มนุษย์. ซีกตัวนั้นออกของถนนเป็นป่าดง และ



ศวิเทพ

พฤศจิกายน

เป็นสำนักของหมาใน. บนที่คอนซึกโตเป็น  
ที่คน กวางหมื่นและเสื่ออยู่. บ้านคนตั้งอยู่  
ริมถนน ดึกเขาไปอีกสามกิโลเมตรเป็น  
สำนักแห่งกวาง สักเขาไปอีกเป็นดินหมื่น  
และข้างหลังนั้นเป็นแดนเสื่อ. ในเวลากลางวัน  
แทนที่ จะ เข้าไปใน ดิน หม่าใน หรือ แคนเสื่อ  
กวางที่เขวหาถิ่นอยู่ใกล้บ้านคน ผู้ เป็นทั้ง  
สัตว์และผู้ ปลูกข้าวของตน ย่างที่กล้า  
เข้าไปดงรวียาม.

วิธีจับกวางทำกันโดยอาศัยธรรมชาติและ  
อุปนิสัยของสัตว์นั้นเป็นเครื่องบ่งให้ ถึงถึง  
นั้นก็เกิดที่ กวางตัวเมียไม่มีใครมีใครพบหรือ  
ยิงได้เมื่อพ้นฤดูคักสัตว์แล้วยากที่จะอธิบาย ส่วน  
กวางตัวผู้มันดงแมกกลางวันก็เคยมีคนพบ อีเก้ง  
ถึงกับอาจหาญมาหากินใกล้ ๆ นา.

วิธีจับอึ่งกือ กระที่ ๆ ใต้ ขึ้นเสียงร้อง  
แล้วไล่ออกมาให้คนชุ่มบึง ในสียงครั้งจะ  
ไล่ตัวผู้เก่าครั้ง และกวางวิธีจับเช่นว่าน ผู้  
เล่าเรื่องยังไม่เคยพบใครได้กวางสักตัวเดียว

วิธีไล่ค้อนมายังเช่นนี้ เป็นวิธียิงเล่น  
เพื่อสนุก อีกวิธีหนึ่งที่ใกล้กับวิธีพรานก็คือ  
เที่ยว คั้นหาที่นอนของ กวางใน เวลา กลางวัน  
หรือรอคอยกักยิงในเวลาพลบหรือสาง. วิธี  
เหล่านี้บางทีก็ผลสัมฤทธิ์ แต่วิธีพราน

อย่างเท่านั้นเขานั่งแคว่ ยิงบน คันไม้ ในเวลา  
กลางคืนในที่ ๆ กวางหากินหรือลงกินน้ำ วิธี  
นี้มันคนใช้น้อย เพราะคนไทยมากกลัวเสื่อ  
ซึ่งข่มท้องเทียวอยู่ในป่า ในเวลากลางคืนด้วย  
ความประสงคเช่นเดียวกัน คือจับกวางหรือ  
สัตว์ อื่นกินเป็นอาหาร.

นอกจากกลัวเสื่อคนยังกลัวผีโข่ง ซึ่ง  
พรานไล่ล่าอยู่ไว้ว่าคนก็. ผู้ที่ ใช้ วิธีพราน  
นอกจากพรานเอง ก็มีชาวยุโรปและชาวกรุง  
ถึงแม้ ในจำพวกคนเหล่านี้ ผู้เล่าก็ยังมิได้เคย  
พบใครใช้ ไฟฉาย ส่วนคนพื้นเมืองนั้น แต่  
เพียงตะเกียงน้ำมันถ้ากลัวหายากเต็มที ย่าว่า  
แต่ไฟฉายสำหรับจับกวางเลย. อันที่จริงไฟฉาย  
ก็ไม่เหมาะสำหรับล่าสัตว์และที่ลุ่ม ๆ คอน ๆ ขึ้น  
เขาลงห้วย ความลำบากและเสียงโครมคราม  
ในเวลาแยกท่ายโคมไป ก็พอที่จะไล่สัตว์  
ให้หนีไปหมดแล้ว.

วิธีฉายไฟนี้ บางทีจะใช้ ไล่สำหรับยิง  
ตะมิ่ง ซึ่งอยู่ในที่รายปลูกคลุมด้วยหญ้าคา  
พรานโบราณเคยใช้สุ่มไฟ ซึ่งเรียกว่าสุ่ม  
เพลิงและยิงเพลิง. ยิงเพลิงยังใช้มากในการ  
ยิงกระท่าย.

ตะมิ่งเป็นกวางที่มีเขาหนารูปคล้ายฝ่ามือ  
และนิ้วคน. นอกจากประเทศสยามไม่เห็นมีที่



พ.ศ. ๒๔๗๐

### สัตว์มากับรักษาพันธุ์มิให้สูญ

อันอกในโลก ถึงแม้ ในประเทศเราก้เข้าใจ ว่า มีแต่ทางควันออกของเชียงใหม่ ไกล เมืองเดินทางบ้านเมืองล่อง ได้ยินว่าเที่ยว น้จำนวนก็ลดลงมาก เพราะการเดินทางไปถึง ทนสัตว์ก็เข้าแล้ว. โดยเหตุสัตว์ น้มีแต่ใน เมืองเราเท่านั้น เราควรหาวิธีป้องกันมิให้สูญ พันธุ์เสียได้.

ถวามไม่ถูกคนเรยควน มากเท่า แรคทาง มณฑลช้กย้ ได้ถูกรยควน เวลาที่ถวามถูกรย ควนมากก็คือ เวลาเขาช้ชอนชยวตักสอง สามนิ้ว เมอคนพยก็พยายามตามตักสองสาม วัน เพราะเขาช้ชอนชยว ราคาเขาช้ชอนชยว ค้จันตองการชอนชยว ๖๐ บาท รวมทงเนอ ค้ชย ถวามเขาช้ชอนชยวทงก็มราคาทงร้อยบาท.

ส่วนแรคทงน้ไม่มีสัตว์ อื่นนอก จากมนุษย์ ผู้ เป็นสัตว์ร้ายกาจ และพยายามอย่างสคก้ถ้าง โดยเหตุที่แรคทงมีสรรพคุณชยอยู่เต็มตัว เขา

แรคราคาแพงมาก ถึงแม้ทงน้ก็และได้คคก้ มีค่า ราคาตัวทงน้ราว ๕๐๐-๖๐๐ บาท ทงน้ เมอคนพยแรคทงพยายามคคคตามชระ ทารเขาชน ไท่ ยางทพยายามคคคตามช้ตงสามคคค-สี่ คคคทงน้.

ได้ยินว่าทางช้กย้ ได้เที่ยวช้มี แรคเคลอ ชยู่ตักสามตัวเท่านั้น จะเท็จจริงเพียงไรไม่ ทราย ตามรายงานถ่าๆ ช้รากลว่า ทงน้ช เคชมแรคมากเหมือนกัน เที่ยวช้สูญพันธุ์เสีย ทมคแล้ว.

เมื่อได้ สคคช้ชคความ ตามชระชยช้งคคค ความปรารพช้นชยชวสานของเรอชง จึงเกิด ชน ว่า การชยชงน้สัตว์ชยทเป็นชระ โยชนมีให้ สูญพันธุ์ ชยเป็นการจ้ชยชนแนแล้ว, สัตว์ชยชง เราที่ไค่ มีการชยชงน้ชยช้งชงในเวลาช้คคคช้งชง เพราะนอกจาก งาช้ชนมีค่าช้งไค่ช้งช้งเผอชคมาช้ ชยเงิน ชน ระวัง เช็กเรวคคค สคคค สคคคค น้ชยชง

# วารสาร